

Tiina Seppälä

Kysykää suomalaisia kirjoja kirjastosta!

Tiina Seppälä on työskennellyt Tukholman kirjastossa kolmisenkymmentä vuotta ja vastaa nykyään suomenkielisten kirjojen hankinnoista Tukholman alueen 25 kirjastoon. Hänestä on hyvä, että Tukholman ostot on keskitetty, koska silloin kirjastot eivät jää odottamaan, että joku toinen kirjasto hankkisi kirjan, ja näin kirja jäisi ehkä kokonaan ostamatta.

Osa kirjastoista on kiinnostunut vain suomenkielisistä lastenkirjoista, osa vain aikuisille suunnatuista kirjoista, jotkut taas molemmista. On myös kirjastoja, jotka ilmoittavat, ettei ole kysyntää. Hän kehottaakin ruotsinsuomalaisia aktiivisuuteen.

- Kirjoja hankitaan siis tarpeen mukaan. Jos jotakin kirjaa toivotaan, niin silloin kirjastot näkevät, että on tarvetta ja kysyntää.

Hän vihjaa, että kirjatoiveiden esittäminen on nykyään hyvin helppoa internetin avulla.

Kirjastot antavat myös enemmän painoa sille, että lukijat osoittavat kiinnostusta tiettyä kirjaa kohtaan kuin että kirjailija itse markkinoi sitä suoraan heille.

Tiina toteaa, että vaikka suomenkielisten kirjojen kysyntä on vähentynyt, niin vähemmistö- ja vähemmistökielilaki antavat turvaa siitä, että kirjojen hankkiminen ei kokonaan lopu.

Hänen mukaansa eniten suomenkielisiä kirjoja ostetaan Göteborgissa, Boråsissa, Luulajassa ja Haaparamalla. Hän uskoo, että tähän vaikuttavat perinteet, näillä paikkakunnilla suomalaiset ovat olleet aina ahkeria lukijoita.

Myynti Adlibriksen kautta

Enää ei kirjailijan kannata yrittää myydä kirjaansa suoraan kirjastoille.

- Tämä ei enää käy, Tukholmassa erityinen ostoryhmä on vastannut hankinnoista vuodesta 2012 lähtien, joten yksittäinen kirjasto ei itse päättää ostosta.

EU:n lain mukaan kirjastojenkin on kilpailutettava kirjojen toimittaja. Tukholman kirjastoihin kirjat hankitaan Adlibriksessä ja näin tekee myös 276 Ruotsin 290 kunnasta.

Jotta suomenkielinen kirja löytää tiensä helposti Tukholman kirjastoon, pitäisi se olla Adlibriksen kirjastosivustolla. Tiina on joutunut toteamaan, etteivät kaikki ruotsinsuomalaiset kirjat sieltä löydy.

Tiina ei ole järin tyytyväinen Adlibriksen toimintaan. Hänestä heidän kotisivunsa on hankala ja palvelu on huonontunut ja hidastunut. Hän selittää, että tällä hetkellä hänen täytyy ensin tilata yksi kappale kirjaa nähdäkseen että se on oikein luetteloitu. Vasta sitten hän uskaltaa tilata useamman kirjan.

- Ehkä tilanne paranee kunhan he saavat luettelointiinsa paremmat rutiinit.

Kirjasto on myös sidottu noudattamaan kunnan talousosaston tiettyjä käytäntöjä, joten kirjaostokset pienemmiltä tekijöiltä, jotka vaativat etukäteismaksua, eivät onnistu.

Tieto uutuuksista ei kulje

Tiina toteaa, että on vaikea saada tietoa uusista ruotsinsuomalaisista kirjoista, koska niistä ei ole olemassa omaa tietokantaa missään sivustolla.

- Vaatii paljon työtä löytää ruotsinsuomalaiset kirjauutuudet, eikä tähän ole kenelläkään oikein aikaa. Nykyään joudumme tekemään esimerkiksi luettelointityötä, joka ennen ostettiin palveluina ulkopuolisilta.

Paljon riippuu myös yksittäisestä kirjastotyöntekijästä, onko hän itse kiinnostunut vähemmistökirjallisuudesta tai tuntee, että hänen pitäisi tietää siitä asiakkaittensa vuoksi.

- Ja viime vuosina useat suomea osaavat kirjastotyöntekijät ovat jääneet eläkkeelle, ja näin myös kirjastojen tietotaito suomenkielisestä kirjallisuudesta on vähentynyt.

Tiina seuraa itse ruotsinsuomalaista mediaa ja somea, lukee kirjavihjeet Suomen instituutin kotisivulta ja käy läpi suurempien suomalaisten kustantajien kirjaluetelot.

Ongelmana on myös, ettei ole mitään toimivaa valtakunnallista verkostoa kirjastojen välillä.

- Ei ole olemassa järjestelmää millä saavuttaisi kaikki Ruotsin kirjastot. Ja jos lähettää tietoa tiettyyn kirjastoon ei voi olla varma myöskään siitä, että viesti menee perille oikealle henkilölle.

Hän uskoo, että jos ehdotus Suomen instituutin kirjaston muodostamisesta valtakunnalliseksi suomenkielisen kirjallisuuden vastuukirjastoksi toteutuu, myös tieto ruotsinsuomalaisesta kirjallisuudesta leviäisi helpommin muihin kirjastoihin.